

۱۴۱۹۷۷۸

Sheep Signals

پیام‌های گوسفند

راهنمای عملی پرورش گوسفند با تمرکز روی دام

تألیف:

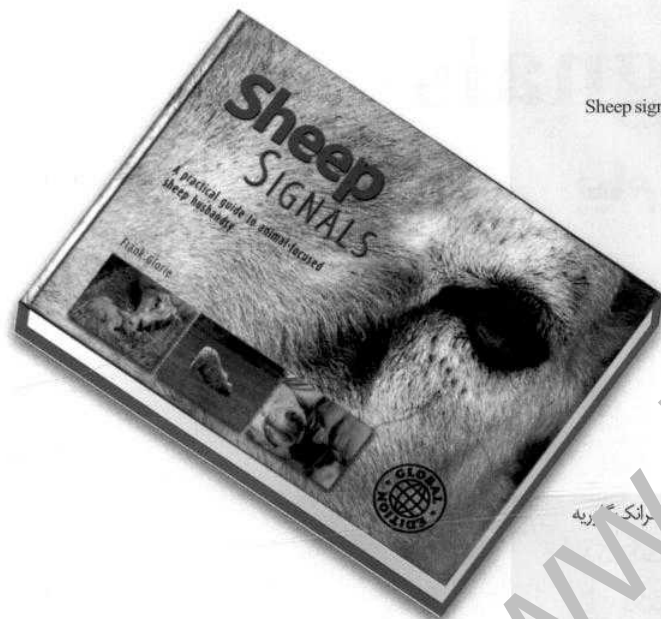
فرانک گورد

مترجمان:

دکتر احسان محجوبی ریائی

دکتر مهدی حسین یزدی

سرشناسه :	گلوری، فرانک Glorie, Frank
عنوان و نام پدیدآور :	پیام‌های گوسفند = Sheep signals : راهنمای عملی پرورش گوسفند با تمرکز روی دام / فرانک گلوری؛ مترجمان احسان محجوبی دریاکناری، مهدی حسین یزدی.
مشخصات نشر :	تهران: پادینا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری :	۱۲۸ ص.: مصور از رنگی؛ ایضی
شلیک :	۱-۱-۹۶۲۹۴-۶۰۰-۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی :	فیا
یادداشت :	عنوان اصلی: Sheep signals : a practical guide to animal-focused sheep husbandry. 2016.
عنوان دیگر :	راهنمای عملی پرورش گوسفند با تمرکز روی دام.
شناسه افزوده :	محجوبی دریاکناری، احسان، ۱۳۶۱-م.
شناسه افزوده :	حسین یزدی، مهدی، ۱۳۶۲-م. مترج
شناسه افزوده :	گروه دامدار برتر
رده‌بندی کنگره :	۱۳۹۵ پ ۸۶ خ / SF۲۷۵
رده‌بندی دیوپی :	۶۳۶/۳
شماره کتابشناسی ملی :	۴۲۷۰۰۸۲

نام کتاب :	پیام‌های گوسفند = Sheep signals راهنمای عملی پرورش گوسفند با تمرکز روی دام / فرانک گلوری
مترجمان :	احسان محجوبی دریاکناری، مهدی حسین یزدی.
ناشر :	انتشارات پادینا تلفن: ۰۹۰۲۵۰۸۸۳۸۱ و ۷۷۴۲۱۷۵۷
نوبت چاپ :	اول ۱۳۹۵
تیراژ :	۱۰۰۰
شلیک :	۱-۱-۹۶۲۹۴-۶۰۰-۷۸
صفحه‌آرا :	ابراهیم کریمی افلاک، انتشارات پادینا
لینوگرافی :	دیرین نگار
چاپ :	کیمرتی
قیمت :	قیمت ۱۵۰۰۰۰ ریال

www.padinapub.com - padina.pub@gmail.com

این کتاب با حمایت مالی شرکت دامدار برتر آریایی به چاپ رسیده است.

۵۶	چند روز بعد از زایمان	۴۰	جفتگیری	۵	پیشگفتار مترجم
۸۷	مشکلات پیستان	۴۱	همزمانی فحلی	۶	مقدمه
۸۸	میش های با تعداد زیاد بره	۴۲	آمیزش	۷	نگاه کنید- فکر کنید- اقدام کنید
۹۰	بره زایی در مرتع	۴۴	چندین قوج جفتگیری کننده	۸	بازرسی روزانه و مشاهدات برجسته طبقه بندی نشده
۹۱	سقط	۴۵	قوج های پرخاشگر	۹	روش های هوشمندانه برای ثبت پیام های گوسفند
۹۲	۵. فصل بهار	۴۶	بعد از جفتگیری	۱۰	مشاهده سیستمیک
۹۳	خوراک	۴۸	مزرعه	۱۱	پیام های مدفوع
۹۴	خوراک دادن	۵۰	کیلک کبدی	۱۲	نظارت مستمر سلامت سم
۹۵	بره های پرورشی بتم	۵۳	خارش و ریزش پشم	۱۳	امتیاز دادن شرایط بدنی
۹۷	سم چینی	۵۶	فصل زمستان	۱۴	گوسفند سالم
۹۹	گندیدگی سم	۵۷	تغییرات غذایی در طول استت	۱۵	گوسفند بیمار
۱۰۰	خارج شدن از آغل	۵۸	چرا فصل استن	۱۶	الماس پیام های گوسفند
۱۰۲	در مرتع	۶۱	بسیار کردن گوسفندان	۱۷	اسکلت بدنی
۱۰۳	سلامت	۶۲	مواد معدنی	۱۸	۱. گوسفند: حقایق بنیادی
۱۰۸	از شیرگیری و احتیاجات خوراک	۶۴	حصارها	۱۹	رفتار گله
۱۱۰	۶. فصل تابستان	۶۵	خطرهای طول استت	۲۲	گله داری گوسفند
۱۱۱	بره های از شیر گرفته در مرتع	۶۶	داخل جایگاه زایش در زمستان	۲۴	غذا و هضم
۱۱۲	سیستم های چرا	۶۸	کاه و علوفه خشک	۲۶	نکات ویژه مورد بررسی
۱۱۳	چرای چرخشی و چرای توام	۶۹	کنترل آن ها زمانی که گوسفندان را از داخل آغل دورید	۲۷	بینایی- بویایی- شنوایی- چشایی- لامسه
۱۱۴	کرم ها	۷۰	احتیاجات غذایی در جایگاه زایش	۲۸	گروه های خطر و مراحل خطر
۱۱۶	مرتع	۷۲	۴. فصل بره زایی	۲۹	مناطق خطر
۱۱۸	خطرات موجود در مرتع	۷۳	نشانه های تولد	۳۰	۲. فصل پاییز
۱۱۹	ب موجود در مرتع	۷۶	مشکلات زایمان	۳۱	دوره جفتگیری و زایمان
۱۲۰	د کردن و فرایند درست کردن علوفه خشک	۷۷	نمایان شدن بره و کمک	۳۲	هدف تولید مثلی و انتخاب میش
۱۲۱	سیلاز	۸۰	آغوز فوری	۳۳	حذف نقایص ژنتیکی
۱۲۲	عدم رشد	۸۱	مراقبت بلافاصله پس از تولد	۳۴	انتخاب میش: پستان ها و پاها
۱۲۳	میلزیس	۸۳	پس از تولد	۳۵	انتخاب میش: سن و دندان
۱۲۵	پشم چینی	۸۴	آغوز	۳۶	انتخاب قوج
		۸۵	کنترل مصرف آغوز	۳۸	میش های آماده برای فصل جفتگیری

به نام هستی بخش بزرگ و دانای مطلق

پیشگفتار مترجمان

حال انجام رسالت خود در زمینه اعتلای دانش دامداران عزیز، چه گاوداران و چه گوسفندداران، هستند و در این زمینه از هیچ کوششی فروگذار نکرده‌اند. همچنین، از جناب آقای مرتضی صالح‌پور - مدیر مسئول انتشارات پادینا به خاطر پیگیری مثال زدنی در امر آماده سازی و چاپ کتاب بی‌نیابت سپاسگزاریم. در آخر برای همه کسانی که در چاپ این کتاب ما را یاری دادند، آرزوی موفقیت و کامیابی در تمام عرصه‌های زندگی داریم.

بدیهی است که هیچ کتابی خالی از اشکال و ایراد نیست. به همین خاطر از تمام عزیزانی که این کتاب را مطالعه می‌فرمایند صمیمانه درخواست می‌کنیم تا نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را با ما در میان بگذارند تا در آینده از آن‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده شود.

دکتر احسان محجوبی و دکتر مهدی حسین یزدی

آوردن ده به نحو شکفت انگیزی می‌تواند به افزایش درک دام‌پروری دامداران کمک کند. بزرگ برنده این کتاب، شایسته‌ترین جایزه در کنار نکات عملی کاربردی است که مبتنی بر منابع کنونی به چشم می‌خورد. بحث‌های مرتبط با روش‌شناسی گوسفند نیز به خوبی در این کتاب پوشش داده شده است که از عناوین اصلی تحقیقات روز دیرین رفتارشناسی به شمار می‌رود.

مدتها بود که منتظر چاپ این کتاب بودیم تا سرپرست آن را در اختیار علاقمندان قرار دهیم. در ترجمه این کتاب ارزشمند سعی شد، اسد که جانب امانت تا حد امکان رعایت شود. نسخه اولیه این کتاب به زبان هلندی بوده است و بعد به زبان، تلیس، برگزیده شده است که یک به کار انتقال مفاهیم، به ما اندازد. متأسفانه کتاب دارای لغات بسیار کم کاربرد و عباراتی در متون انگلیسی بود که کار ترجمه را سهولت نمی‌بخشد. با این وجود، مترجمین نهایت تلاش خود را برای فهم‌تر کردن مطالب به کار برده‌اند تا این مجموعه به عنوان اولین راهنمای مصور پرورش گوسفند در ایران، برای دانشجویان و علاقمندان مفید باشد.

چا دارد در اینجا از مجموعه «دامدار بزرگ» (www.damdarebartar.com) و جناب آقای مهندس یزدانی و مهندس قهرمانی به خاطر حمایت مالی چاپ این کتاب صمیمانه قدردانی کنیم چرا که به واقع در

پرورش گوسفند از دیرباز در این مرز و بوم رواج داشته است و منابع معتبر تاریخی حاکی از آن است که گوسفند و بز از مرکز ایران به سایر نقاط جهان صادر شده است؛ به بیان بهتر، موطن اصلی گوسفند کشور پهنوار ایران بوده است و به جرات می‌توان گفت که ایران به دلیل تنوع مختلف نژادی یکی از بزرگ‌ترین مخازن ژنتیکی گوسفند دنیا را در اختیار دارد. در سال‌های اخیر توجه به پرورش نیمه متمرکز و متمرکز گوسفند به دلیل کمبود منابع طبیعی و مرع افزایش یافته است و این امر یعنی اینکه باید با دقت و ظرافت بیشتری بحث پرورش این دام را دنبال کرد. در سراسر دنیا و نیز کشور خودمان حجم اصلی مطالعات در زمینه نشخوارکنندگان به سمت گاو شیری سوق یافته است و به نوعی در حق گوسفند و بز کم لطفی صورت گرفته است. به طوری که حجم داده‌های علمی ما را این دو گروه نشخوارکنندگان کوچک با گروه نشخوارکنندگان بزرگ قابل مقایسه نیست. به همین خاطر در دانشگاه‌های کشور نیز معمولاً اطلاعات بسیار کمتری از این دو گروه نشخوارکننده کوچک در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد که عمده آن‌ها مبتنی بر منابع و کتب قدیمی هستند. بسیاری از منابع کنونی حاوی داده‌های قدیمی و سنتی محور در بحث پرورش گوسفند هستند و از لحاظ عملی و کاربردی اطلاعات زیادی در اختیار دانشجویان و افراد درگیر در پرورش گوسفند قرار نمی‌دهند. خوشبختانه کتاب حاضر با داشتن تصاویر بسیار زیاد و

مقدمه

پایش شبیه نگاه کردن صرف نیست. پایش یک فرآیند آگاهانه است. زمانی که شما در حال پایش هستید، با چشم‌هایتان به دنبال پاسخ‌ها می‌گردید. حتی می‌توانید با پایش در یک الگوی سازمان یافته موارد بیشتری را ببینید. باید به یک سیستم مناسب عادت کنید، زیرا پایش بایستی عادت شما شود. برای جمع‌آوری ایده آل علائم و پیام‌ها، باید قادر باشید همه حواستان را آگاهانه به کار ببرید بایستی ببینید، بشنوید، بو کنید، لمس کنید و مزه کنید و باید تمام این کارها را خیلی دقیق انجام دهید.

پیام‌های صادر شده از گوسفند به ما می‌گویند که گوسفندان چه احساسی دارند و چه چیزی نیاز دارند.

پایش گوسفندان

پرورش مناسب گوسفند به معنی درست انجام دادن کارها و خوب انجام دادن آن‌ها در همه زمان‌ها است. این عمل با جمع‌آوری صحیح علائم شروع می‌شود. شما باید وقت صرف کنید تا آگاهانه همه علائمی که گوسفندان از خود ساطع می‌کنند را درک کنید. برای انجام این کار مهم است تا به در روش مشاهده خود را انجام دهید: با ذهن باز و بوسیله تمرکز کردن.

۱- مشاهده با ذهن باز

برای مشاهده با ذهن باز، باید هر چیزی را که در محدوده گله می‌دانید فراموش کنید و طوری به گرو گوسفندان نگاه کنید که انگار اولین بار است آن‌ها را می‌بینید. در این درباره وقت صرف کنید تا متوجه جزئیاتی شوید که می‌توانند نشان دهنده وجود مشکل باشند. حیوانات فقط وقتی که احساس اضطراب نکنند، هر ناهنجاری ای را بروز می‌دهند. بهترین روش این است که هیچ چیز دیگری در ذهن تان نداشته باشید و همزمان کار دیگری را انجام ندهید. به اصطلاح به چشم غریبه‌ها، یا به چشم بچه به آن‌ها نگاه کنید.

۲- تمرکز کردن

برای اینکه قادر به دیدن چیزهای مختلف باشید، باید آن‌ها را جستجو کنید. برای مثال، در تابستان، باید روی علائم هجوم مگس تمرکز کنید. آیا گوسفندانی وجود دارند که به کرات دم‌هایشان را بچرخانند؟ آیا گوسفندی وجود دارد که از بقیه جدا شود یا بی‌قرار به نظر برسد؟ آیا گله‌های خاکستری یا نمناک در پشم گوسفند وجود دارد؟ آیا گوسفندانی وجود دارند که در قسمت پشتی مقدار زیادی فضولات به پشم آن‌ها چسبیده باشد؟ آیا مگس زیادی در اطراف وجود دارد؟ باید آن مواردی که خوب هستند و چیزهایی که شرایط بالقوه خطرناک هستند را بررسی کنید.

در ابتدا با زاویه دید وسیع شروع کنید و سپس تمرکز کنید

تشخیص داده شود.

بنابراین باید برگردید و به طور مجدد تمرکز کنید و به تصویر بزرگتری نگاه کنید. برای مثال، چرا یکی از گوسفندان ایستاده در حالی که مابقی گله دراز کشیده اند و نشخوار می کنند؟

اول باید به منظره کلی نگاه کنید و سپس تمرکز کنید؛ که در ابتدا، از کل گله تا به جزء رسیدن شروع می شود؛ از گروه خشک (far off) شروع کنید و به سمت گروه انتظار زایش (close up) حرکت کنید. اما جزئیاتی که برای شما اتفاق می افتد فقط می تواند به طور صحیح متن کار

پایش با دقت نیازمند این است که شما، والاتی، از خود بپرسید.

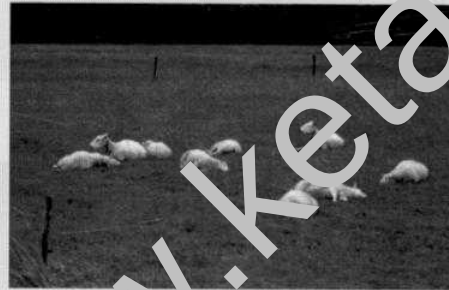
همان طور که پایش می کنید، سوالات زیر را از خود بپرسید:

۱- چه چیزی می توانم ببینم؟
شرح هدف بدهید.

۲- چرا این گونه است؟
به دنبال دلایل بگردید.

۳- معنی آن چیست؟

- آیا این علامت فقط از یک حیوان است یا مشکل در کل دامها وجود دارد (علامت گله)؟
- آیا این اطلاعات مطلوب است و یا نیاز به مداخله دارد؟

۱- چه چیزی می توانم ببینم؟

برخی از گوسفندان خوابیده اند و برخی نه. بره ها خوابیده اند و میش ها هوشیار هستند.

۲- چرا این گونه است؟

میش های مسن تر اطراف بره خوابیده را تماشا می کنند.

۳- معنی آن چیست؟

این رفتار طبیعی گله است.

۱- چه چیزی می توانم ببینم؟

این گوسفند فک متورم یا «فک بطری شکل» دارد.

۲- چرا این گونه است؟

این پدیده بوسیله ایم در سر (تجمع مایع)، یا بوسیله کمبود پروتئین و کم خونی ایجاد می شود.

۳- معنی آن چیست؟

این پدیده بوسیله کرم استوانه ای سلمانی (Haemonchus contortus) (قزل قورت به زبان محلی یا بعضاً کرم فتری) ایجاد می شود. در مجموع این کرمها می توانند ۵۰۰ میلی لیتر خون را در روز بنوشند. احتمالاً بیش از یک گوسفند آلوده می شود. بنابراین باید کل گله کنترل شود. راه حل: غشا موکوسی دیگر گوسفندان (صفحه ۲۶ را ببینید) کنترل شود. یک آزمون مدفوع و کرم گوسفند را مطابق دستور دامپزشک انجام دهید.

بررسی سیستمیک

باید گوسفندان را روزانه بررسی کرد. ابتدا باید به طور کامل به گله نگاه کنید. گوسفندان چکار می کنند؟ آیا آن ها می خوابند و نشخوار می کنند، یا اینکه می ایستند و می چرند؟ وقتی گوسفندان می چرند و راه می روند، باید نحوه راه رفتن آن ها را ارزیابی کنید. آیا به آرامی حرکت می کنند؟ آیا آرام هستند یا مضطرب؟ آیا میل مختلفی وجود دارد که چرا آن ها ممکن است مضطرب باشند، اعم از پوشش مرتعی ناکافی در مزرعه تا شیوع شدید جرب گوسفندی. آیا موقعی که شما در مزرعه راه می روید گوسفندان هوشیار نگاه می کنند و گوش هایشان تیز می شود؟ آیا پشم آن ها تمیز، براق و کمی چرب است؟ آیا گوسفندان لکه های رنگی در پشم، یا فضولات چسبیده به پشم در زیر دم خود دارند؟ این پدیده مدفوع غیر طبیعی را نشان می دهد.

UNOs (مشاهدات برجسته طبقه بندی نشده)

گاهی اوقات ممکن است چیزی را مشاهده کنید که دلیل آن را نمی دانید و بنابراین از اهمیت آن مطمئن نیستید: «یک مشاهده برجسته طبقه بندی نشده» (UNO)، یعنی «شما می دانید». ببینید آیا قادرید علامت مربوطه را از بیشتر دام ها دریافت کنید یا خیر و سعی کنید دلیل آن را بیابید. از خودتان و دیگران بپرسید «چرا آن مسئله است»، زیرا به طور قطع از آن چیزهای زیادی می آموزید. «اوه، حالا همه بدم». برای مثال، وقتی مشاهده کنید که گوسفندان عصبانیت فلزی یا درخت ها را گاز می زنند، این پدیده می تواند نشانه کمبود مواد معدنی یا عناصر کم مصرف باشد.

اینجا واضح است که چیزی توجه گله را جلب کرده است: همه گوسفندان هوشیار هستند. کل گله مضطرب است.

گله آرام به نظر می رسد. گوسفندان یا مشغول چرا هستند و یا نشخوار می کنند.

دام هایی که قابل ملاحظه هستند

اگر موقعی که دامدار به ر می رسد و یکی از گوسفندان می خوابد و هیچ علاقه ای نشان نمی دهد، مانند کنترل شود. خوب مراقب گوسفندی باشید که به سمت گله است. تغییر در رفتار طبیعی گوسفند ممکن است نشانه اولیه بیماری باشد. برای مثال، اگر میشی فقط یک گوشه جایگاه بایستد یا موقعی که گله دور می شود می شوند از بقیه عقب بماند، این پدیده یعنی بلافاصله نیازمند توجه اضافی است. اگر یک گوسفند از دید شما متمایز از بقیه بود، پس بروید و نگاه دقیق تر بیاندازید. فقط رفتار گله را پایش نکنید، بلکه حالت بدن و ظاهر عمومی دام را هم مدنظر قرار دهید. یک گوسفند نباید با پشت قوز کرده بایستد. گوش های افتاده نیز دلیل نگرانی هستند. سعی کنید تا حد امکان اطلاعات را جمع آوری کنید.

